

BULETINUL STOP VIOLENȚĂ

CENTRUL DE DREPT
AL FEMEILOR

www.cdf.md

nr. 5 (2016)

Buletinul informativ reflectă activitatea Centrului de Drept al Femeilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și față de femei în perioada ianuarie – aprilie 2016

CUPRINS:

Asistența CDF pe cazurile de violență în familie

Drepturile Femeilor în lume

Atelierul "Abordarea transformatoare în domeniul gender în baza Studiului "Bărbații și Egalitatea de Gen în Republica Moldova"

Seminarul regional "Răspunsul eficient la violența bazată pe gen de către echipele multisectoriale din regiunile Europei de Est și a Asiei Centrale"

Reuniunea consultativă "Sondajul Global Bărbații și masculinitatea"

Sesiunea 60-a a Comisiei ONU privind statutul femeii „Abilitatea femeilor și legătura către o dezvoltare durabilă”

Forumul Public Parteneriat pentru o Moldovă Incluzivă și Prosperă: Femeia Contează!

Contribuția CDF Raportul societății civile privind respectarea drepturilor omului în domeniul violenței în familie și față de femei

Măsuri de protecție mai eficiente pentru victimele violenței în familie

Atelierul de instruire a membrilor Coaliției Naționale "Viața fără violență în familie" cu participarea experților internațional

Cine suntem noi?

INFORMAȚII GENERALE:

Centrul de Drept al Femeilor este o organizație non – guvernamentală creată în 2009 de 4 femei-juriste din Republica Moldova care promovează egalitatea de șanse dintre bărbați și femei și contribuie la prevenirea și combaterea violenței în familie și față de femei.

DATE DE CONTACT:

Centrul de Drept al Femeilor (CDF)
Str. Sfaturii Țării 27, oficiul 4
MD 2012, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax: (+373) 22 237 306
Mobil: (+373) 68 855 050

Asistența CDF pe cazurile de violență în familie

În perioada ianuarie-aprilie 2016, 85 de femei, victime ale violenței în familie, s-au adresat la CDF pentru asistență holistică. Victimele cunosc despre CDF de la polițiștii de sector, asistenții sociali, linia fierbinte, rude și prieteni.

După 5 ani de căsătorie, Olga a divorțat de soțul său din motivul violenței în familie și a început să locuiască în casa părintească împreună cu copilul său minor. După decesul mamei sale, i-a fost lăsată moștenire a 1/4 cotă parte din casă. La scurt timp după decesul mamei, tatăl Olgăi s-a recăsătorit. A 2-a soție insista tot mai mult ca ea să plece de acasă iar tatăl său a început să o abuzeze verbal și fizic.

Olga a depus plîngere polițistului de sector care l-a sancționat o dată pe agresor contravențional. Ulterior, la fiecare sesizare, polițistul de sector nu intervenea dar îi spunea ”dacă nu îți place cum se poartă tatăl tău, pleacă de acasă”, ”cumpără-ți casă și nu te mai plînge atîta”, ”fă-ți casa ta proprie că nimic în viața nu e gratis”.

Cînd a înțeles că polițistul nu

vrea să o ajute, femeia s-a adresat la CDF. Cu suportul Centrului, ea a obținut ordonanța de protecție, conform căreia tatăl său a fost obligat să plece din casă în altă localitate cu a 2-a soție. Chiar și așa, acesta venea deseori acasă și o agres. Asistată de CDF, Olga a depus o plîngere la poliție în urma căreia a fost pornită urmărirea penală pentru violență în familie.

Ulterior instanța de judecată l-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii violență în familie art. 2011 Cod Penal stabilindu-i o pedeapsă sub formă de 1 an închisoare, cu perioada de probă de 2 ani. Suplimentar, instanța l-a obligat să achite victimei prejudiciu material și moral în mărime de 12.500 lei și să participe la un program special de tratament sau consiliere în vederea reducerii comportamentului violent.

DREPTURILE FEMEILOR ÎN LUME

***

130 de milioane de femei și fete din 29 de țări din Africa au fost mutilate genital în ultimii 30 de ani. Recent în Nigeria a fost promulgată legea care interzice acest lucru, Nigeria fiind din puținele țări din Africa care are o lege în acest sens. Legea a fost promovată intens de activiștii pentru drepturile omului timp de 13 ani ca în sfîrșit să fie aprobată. Apărătorii drepturilor omului afirmă însă, că acest lucru nu este suficient și este nevoie de sensibilizarea și informarea po-

pulației și schimbarea stereotipurilor prin implicarea liderilor comunitari.

***

Sute de mii de femei au protestat cu sloganul ”No vrem să trăim!” pe 24 aprilie în Mexic împotriva violenței față de femei, culturii ”machismului”, stereotipurilor patriarhale, dar și indiferenței Guvernului Mexican față de problemele de gen.

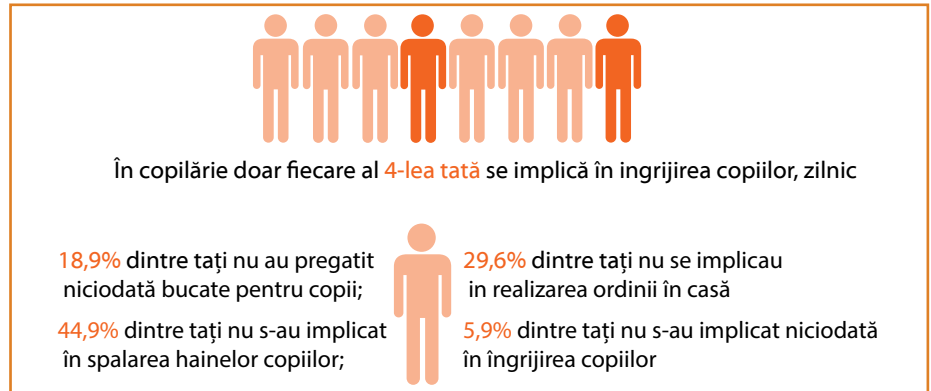
Conform statisticilor oficiale, în Mexic în perioada 2013-2014, 7 femei au murit în fiecare zi din cauza violenței în familie.

***

Aproximativ 70.000 de persoane din Polonia au ieșit în stradă pentru a protesta împotriva adoptării Legii cu privire la interzicerea avorturilor. Legea a fost promovată de organizațiile religioase catolice și Guvernul conservator și a fost înaintată pentru aprobare Parlamentului. Chiar dacă legea existentă în Polonia deja este foarte restrictivă deoarece permite avorturile doar în trei cazuri prevăzute de lege, biserica catolică dorește o lege și mai strictă în acest sens.

Bărbaii nu sunt violenți din fire, ei pot să prevină și să înfrunte violența pentru că violența este un comportament învățat

În perioada 3 - 4 februarie 2016, CDF, în comun cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și susținerea financiară a Fundației OAK au organizat atelierul "Abordarea transformatoare în domeniul gender în baza Studiului "Bărbaii și Egalitatea de Gen în Republica Moldova". Atelierul vine ca urmare a lansării de către Centrul Drept al Femeilor și Centrul de Investigații Sociologice "SocioPolis" a Studiului "Bărbaii și Egalitatea de Gen în Republica Moldova" care a identificat mari discrepanțe în percepția egalității de gen în special a bărbaților, dar și a femeilor. Experții internaționali, dna Jane Kato-Wallace (Promundo) și John Crownover (Care International) susțin că schimbarea stereotipurilor patriarhale și re-

ducerea violenței pe bază de gen poate fi realizată prin implicarea bărbaților și promovarea rolului de tată. Ei consideră că aceasta este o cale pozitivă de a stopa transferul violenței între generații și de a promova transferul de grijă de la o generație la alta.

Unele constatări ale Studiului:

- fiecare al patrulea tată se implică în îngrijirea copiilor zilnic;
- circa 90% dintre bărbați și 80% dintre femei consideră că pentru o femeie, cel mai important este de a avea grijă de casă și a găti pentru familia ei;
- circa 27% dintre bărbați și 17,5% dintre femei consideră că o femeie trebuie să tolereze violența pentru a-și păstra familia.

Echipele multisectoriale din regiunile Europei de Est și a Asiei Centrale au împărtășit bunele practici de răspuns eficient la violența bazată pe gen.

Pe 3-4 martie 2016, CDF a participat împreună cu reprezentanții Ministerului Sănătății, Ministerului Familiei, Muncii Protecției Sociale și Familiei și UNFPA Moldova alături de alți 37 participanți din 12 țări la seminarul regional "Răspunsul eficient la violența bazată pe gen de către echipele multisectoriale din regiunile Europei de Est și a Asiei Centrale" (Effective response to GBV by the multi-sectoral teams in Eastern Europe and Central Asia Region) organizat de către UNFPA și Institutul Est European pentru Sănătatea Re-

productivă.

Țările participante și-au prezentat cele mai bune practici de lucru în domeniul prevenirii și combaterii violenței și au discutat principiile de lucru cu victimele, răspunsul multi-sectorial, intervențiile și standardele de calitate pentru serviciile esențiale (sănătate, poliție, justiție, etc.), procedurile standarde de operare, sistemul de raportare și referință, dezvoltarea capacităților echipelor multisectoriale, sistemul de documentare, înregistrare, transmitere și analiză a datelor, etc.

Nicoleta Muntean, reprezentantul CDF, consideră că experiențele și bunele practici din domeniu pot fi împrumutate de la țările atât din proximitatea Republicii Moldova cât și de la atele, cum ar fi Bangladeshul care a creat centre cu un spectru mari de servicii unde victimele pot să se adreseze și să fie plasate pe toată durata procesului judiciar, iar intervierea victimelor are loc de către polițistele acestui Centru sensibilizate la problemele psihosomatice ale victimelor.

Ce cred bărbații din 16 țări despre egalitatea de gen și rolurile femeii și bărbatului

Pe 2 martie 2016, CDFa participat la Reuniunea consultativă "Sondajul Global Bărbații și masculinitatea" în cadrul căreia a avut loc prezentarea rezultatelor Sondajului Internațional "Băbății și egalitatea de Gen" (IMAGES) care s-a realizat în 16 țări și a Sondajului "Egalitatea de Gen și Calitatea Vieții (GEQ)". Reuniunea a fost organizată de către organizațiile Promundo (SUA), Universitatea din Oslo (Norvegia), Organizația Dissens/WWP (Austria) și Asociația privind Problemele Bărbaților și de Gen (Austria).

La reuniune au participat 30 de experți, donatori, reprezentanți ai mediului academic, reprezentanți ai societății civile, care

au discutat despre instrumentele internaționale care ar permite evaluarea atitudinilor și comportamentelor bărbaților și femeilor cu privire la egalitatea de gen, implicarea bărbaților în viața de familie, creșterea și educarea copiilor etc. precum și rezultatele principale ale sondajelor. Participanții au explorat aplicarea sondajului într-un număr mai vast de țări, colaborarea dintre donatori și ONG-uri pentru organizarea unor activități comune și posibilitatea realizării unui sondaj în baza metodologiei IMAGES cu emigranții și refugiații stabiliți în Europa.

Eleonora Grosu, reprezentantul CDF, a menționat în cadrul Reuniunii că rezultatele Studiu-

lui IMAGES permite cunoașterea și înțelegerea comportamentului, atitudinilor bărbaților și femeilor, a schimbărilor care se produc, datele cercetării vor servi drept bază pentru a dezvolta, direcționa și monitoriza politicile în domeniul egalității de gen. Un exemplu concret în acest sens este setul de recomandări, elaborat de actorilor cheie în cadrul unui atelier organizat de CDF în parteneriat cu Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei pentru proiectul noii Strategii privind Egalitatea de Gen în Republica Moldova, axate pe abordarea transformativă în domeniul gender și măsuri de implicare a bărbaților în procesul de promovare a egalității de gen.

Egalitatea de gen și drepturile femeilor din întreaga lume abordate la nivel mondial

În perioada 14-24 martie 2016, CDF împreună cu Asociația Promo-LEX și Centrul Internațional "La Strada" au reprezentat societatea civilă din Republica Moldova la a 60-a Sesiune a Comisiei ONU privind statutul femeii (CSW) „Abilitatea femeilor și dezvoltarea durabilă”. Scopul sesiunii este punerea în aplicare a obiectivelor Agendei ONU pentru dezvoltare durabilă - 2030. În total, peste 120 de miniștri și vice-miniștri, 1.825 oficiali de rang înalt și parlamentari și mai mult de 4.000 de reprezentanți ai societății civile au vorbit despre cele mai importante și urgente probleme pentru femeile și fetele din toate mediile și grupurile sociale cum ar fi, inegalitatea de gen, violența împotriva femeilor, nerespectarea drepturilor femeilor în socie-

tate, marginalizarea, etc.

Concluziile convenite de către toți participanții se referă la asumarea unui angajament ferm al statelor membre de a prioritiza egalitatea de gen în conformitate cu obiectivele stabilite în Agenda 2030 pentru dezvoltarea durabilă și de a asigura realizarea deplină, efectivă și accelerată a Obiectivului V din Agendă și chiar mai mult decât atât. De asemenea, a fost definită și o foaie de parcurs din perspectiva de gen, bazată pe drepturile omului, care include, indicatori, termene de realizare, evaluarea și revizuirea rezultatelor implementării primei și celei mai comprehensive agende de dezvoltare durabilă la nivel global, regional și național. Statele și-au asumat un angajament specific de a răspunde nevoilor și

necesităților organizațiilor pentru drepturile femeilor și fetelor din întreaga lume care sunt vulnerabile și înfruntă multiple forme de marginalizare și discriminare.

<http://www2.unwomen.org/-/media/headquarters/attachments/sections/csw/60/csw60%20agreed%20conclusions%2024march.pdf?v=1&d=20160408T142735>

Dialogul dintre partidele politice parlamentare și diverse grupuri de femei

Pe 28 martie 2016, membrii Coaliției Naționale au participat la Forumul Public Parteneriat pentru o Moldova Incluzivă și Prosperă: Femeia Contează! ediția a III-a organizat cu suportul UN Women. Aceasta a fost un dialog al femeilor lider din grupurile: *femei migrante, femei care promovează prevenirea și combaterea violenței, femei foste dependente de droguri, femei afectate și infectate cu HIV, femei cu necesități speciale, femei și fete de etnie romă, femei în etate și femei antreprenoare* cu partidele politice și membrii Parlamentului pentru a discuta despre prioritățile de dezvoltare din perspectiva femeilor din Republica Moldova.

Coaliția Națională a reiterat mesajele transmise în cadrul Forumurilor anterioare, urgenta adoptării proiectului de lege în domeniul prevenirii și comba-

terii violenței în familie și a proiectului de ratificare a Convenției de la Istanbul care durează de mai mult de 3 ani. De asemenea, Coaliția a atras atenția la insuficiența mijloacelor bugetare alocate pentru menținerea centrelor maternale, ceea ce determină riscul de închidere a acestora.

Liderii fracțiunilor parlamentare și-au asumat angajamentul de a susține adoptarea ambelor proiecte pînă la finele anului 2016 și de a examina suplimentar aspectele ce țin de asigurarea financiară a centrelor maternale și altor centre finanțate din bugetul public.

Contribuția CDF la Raportul societății civile privind respectarea drepturilor omului

CDF, Centrul Internațional „La Strada”, Asociația Promo-LEX, Coaliția Națională „Viața fără Violență în Familie” și Asociația Avocaților Americani pentru Drepturile Omului (AHR) au elaborat Raportul alternativ al societății civile privind respectarea drepturilor omului în domeniul violenței în familie și față de femei. Suplimentar, Coaliția Națională a contribuit la un al doilea raport împreună cu Platforma Egalității de Gen. Ambele rapoarte evaluează nivelul

de implementare a recomandărilor privind promovarea și respectarea omului pe dimensiunea de gen, adresate Republicii Moldova în cadrul sesiunii ONU de evaluare în 2011 și propune noi recomandări.

În domeniul prevenirii și combaterii violenței, autorii rapoartelor au constatat printre altele că numărul victimelor violenței în familie și față de femei care raportează poliției continuă să crească, iar măsurile de protecție urgente și imediate

(ordinul de restricție de urgență) lipsesc. În plus, modificarea legislației naționale care prevede măsuri mai eficiente de protecție a victimelor și ratificarea Convenției de la Istanbul sunt în continuare tergiversate.

Rapoartele pot fi accesat la următorul link: <http://cdf.md/rom/resources>

Măsuri de protecție mai eficiente pentru victimele violenței în familie

Pe data de 27 aprilie curent, Guvernul a aprobat proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative din domeniul prevenirii și combaterii violenței. Proiectul prevede măsuri de protecție suplimentare pentru victimele violenței în familie; ordinul de restricție de urgență, sancțiuni penale pentru încălcarea ordonanței de protecție, prioritizarea fințării serviciilor de intervenție și suport pentru victimele violenței, obligații specifice din partea statului, etc. Adoptarea proiectului de lege reprezintă primul angajament asumat de către Republica Moldova în vederea semnării și ratificării Convenției de la Istanbul care este cel mai cuprinzător document internațional în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

Proiectul de lege a fost elaborat de membrii Consiliului Interministerial creat prin ordinul

și membrii Coaliției Naționale a cărui secretariat îl deține CDF. Membrii Coaliției Naționale s-au implicat în promovarea proiectului, au participat la dezbaterile publice cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției și Congresul Autorităților Publice Locale (CALM) și, împreună cu colegii de Platforma

civilă a atras atenția că promovarea proiectului durează circa trei ani, serviciile destinate victimelor sunt finanțate insuficient, ceea ce determină în continuare creșterea numărului cazurilor de violență în familie, în special a celor grave, și răspunsul ineficient și întârziat al statului la aceste cazuri.

Reprezentanții Ministerului Finanțelor și Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și-au asumat angajamentul de a organiza o ședință comună în luna mai pentru a discuta propunerile și modalitățile de alocare a mijloacelor financiare a serviciilor și a stabili modalitatea de finanțare astfel încât, începând cu 2017, aceste centre să fie finanțate din bugetul de stat și nu din veniturile locale. De asemenea, societatea civilă a propus organizarea unor ședințe cu partenerii externi de dezvoltare pentru a identifica necesitățile și prioritățile de finanțare și a coordona activitățile.

Ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei din care fac parte reprezentanții autorităților cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii violenței

de Gen, s-au întâlnit pe 14 aprilie curent cu Prim-ministrul Pavel Filip și membrii Guvernului cu competențe în domeniu.

În cadrul ședinței, societatea

Schimb de bune practici și experiență, transformarea prin interacțiune în cadrul Atelierului de instruire a membrilor Coaliției Naționale

Timp de trei zile, membrii Coaliției Naționale au participat la un atelier de instruire, fiind instruiți de experți internaționali, Karen Tronsgard-Scott, Directorul Executiv al Rețelei de organizații împotriva violenței în familie și violenței sexuale din Vermont, Florence Tercier Holst-Roness, Directoare Programul pentru Femei, Fundația OAK și Mia Vukojevic, Coordonatoare Programul pentru Femei, Fundația OAK. Atelierul a fost organizat de Secretariatul Coaliției (CDF) cu suportul financiar al Fundației OAK și Ambasadei SUA din Republica Moldova. Doamna Julie Stufft, Vice-ambasadoarea, Ambasada SUA la decizia evenimentului și a exprimat angajamentul de a susține în continuare Coaliția Națională iar Karen Tronsgard-Scott a reconfirmat angajamentul personal și disponibilitatea de a susține alături de Guvernul SUA, procesul de consolidare a Coaliției, împărtășind cele mai bune

practici ale Rețelei de organizații împotriva violenței în familie și violenței sexuale din Vermont.

Fundația OAK și-au exprimat în continuare angajamentul de a susține Coaliția și au subliniat că este extrem de important Coaliția să beneficieze de un sprijin multilateral din partea donatorilor. Florence Tercier Holst-Roness a subliniat rolul de lideri a CDF și Centrului Internațional La Strada în crearea și dezvoltarea Coaliției

și necesitatea de reflecta asupra unei noi etape de consolidarea a Coaliției existente.

Participanții au discutat despre provocările și realizările Coaliției Naționale, cele mai bune modele și experiențe de funcționare a Coalițiilor naționale din alte țări și regiuni, și au elaborat proiectul strategiei de dezvoltare al Coaliției pentru perioada 2016-2018.

